

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : **20 Nisan 2018**

Sayı : **24330**

28583

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Ahmet Eşref FAKIBABA tarafından yazılı olarak yanıtlanması konusunda gereğini arz ederim.

Saygılarımla,

Murat Bakan

Murat BAKAN
İzmir Milletvekili

Dünya Sağlık Örgütü tarafından yapılan açıklamaya göre; dünya genelindeki kanser ölümlerinin oranı yüzde 16'dır.

Türkiye'de her sekiz ölümden birinin (yüzde 13) nedeni kanser olsa da istatistiklere bakıldığında bölgeden bölgeye değişiklik gösterdiği görülmektedir. Örneğin; Tekirdağ, Kırklareli ve Edirne'de yaklaşık her dört ölümden biri, Kocaeli Dilovası bölgesinde her üç ölümden biri ve Antalya'da her 10 ölümden birinin nedenin kanser olduğu bilinmektedir.

Kanser hastalığının görülme sıklığının bölgeden bölgeye farklılık göstermesinin nedeni "kansere yol açan (kanserojen) kimyasallara uzun süre maruz kalmak" olmakla birlikte, kansere yol açan etkenlerin çevresel ortamlarda ne miktarda bulunduğu, insanların bu etkenlere ne miktarda maruz kaldığı ve bu maruziyetin ne kadar sürdüğü gibi faktörlerin etkisi çok büyüktür.

Dış çevrede doğal olarak nadiren bulunan zehirli veya kansere yol açan kimyasal maddeler genellikle tarımsal ve endüstriyel faaliyetlerden dolayı açığa çıkmaktadır. Bu faaliyetlerin yoğun olduğu bölgelerin toprağı, suyu, havası, gıda ürünleri kansere yol açan kimyasal maddelerle kirletildikçe bölgedeki insanlarda kanser hastalıklarının görülme sıklığı da artmaktadır.

Ergene Nehri Havzası'nda Edirne, Tekirdağ ve Kırklareli illeri yer almaktadır. Bu illerdeki sanayi tesisleri açığa çıkardıkları atık suları herhangi bir kimyasal arıtma yapmadan nehre boşaltmaktadır. Nehir aşırı yağışlar sonucu taşıdığı ise bütün Ergene Ovası zehirli kimyasal maddelerle kirlenmektedir. Bu zehirli maddeler yeraltı sularına ve yetiştirilen gıda ürünlerine de bulaşmaktadır. Öte yandan da Marmara Denizi'ne dökülen akarsu denizdeki kabuklu canlılardan balıklara bütün yaşam formlarına zehirli kimyasal maddelerin bulaşmasına neden olmaktadır.

Prof. Dr. Onur Hamzaoğlu 2011'de Kocaeli Dilovası'ndaki kimyasal kirliliğin anne ve bebeklerin vücutlarına sağlığa zararlı ağır metallerin geçmesine neden olduğunu açıklamıştır.

Sağlık Bakanlığı'nın 2011-2016 arasında yürüttüğü "Kocaeli, Antalya, Tekirdağ, Edirne, Kırklareli İllerinde Çevresel Faktörlerin ve Sağlık Üzerine Etkilerinin Değerlendirilmesi Projesi" başlıklı bir araştırma projesi Ergene ve Dilovası'ndaki kanser vakalarında çevre kirliliğinin rolüne büyük ışık tutmaktadır.

28583

Araştırma; Ergene Nehri Havzası'nda yer alan Edirne, Kırklareli, Tekirdağ illeri; Dilovası bölgesinin de içinde bulunduğu Kocaeli ve Antalya'da yapılmış, bu illerde yaşayan insanlardan ve yerleşim bölgelerinden alınan binlerce örnekte kanser hastalıklarına neden olan kimyasal maddeler araştırılmıştır.

“Çevresel ortamlardaki kanserojen madde kirliliğinin ne düzeyde olduğunu ve o bölgelerde yaşayan insanların soludukları hava, içtikleri su, yedikleri gıdalarla bünyelerine kansere neden olan kimyasal maddeleri alıp almadıklarını belirlemek” amacıyla yapılan araştırmada 1380 gıda ve 1440 su örneği çalışılmış; gıdalarda 332 farklı pestisit kalıntısı araştırılmış ve hormonal sistem bozucu olarak nitelenen 106 pestisit tamamı analiz kapsamına alınmıştır.

Gıda Mühendisi Bülent Şık'ın açıklamalarından edilen bilgiye göre; Kocaeli'nden alınan toplam 283 örneğin yüzde 38'inde, Antalya'dan alınan 572 örneğin yüzde 60'ında ve Ergene bölgesinden alınan 463 örneğin yüzde 14'ünde pestisit kalıntısı tespit edilmiştir.

Ergene Havzası ve Kocaeli bölgesinde sanayi faaliyetlerinden ve zehirli atıklardan kaynaklanan kanserojen madde kirliliğini sanayinin olmadığı bir bölge ile kıyaslamak amacıyla 'Antalya' seçilmişse de gıdalarda en çok pestisit kalıntısı çıkan il Antalya olmuştur.

Pestisit kalıntı analizi yapılan 1318 gıda örneğinin yaklaşık yüzde 60'ında pestisit kalıntısı çıkmamış; yüzde 40'ında ise en az bir pestisit olmak üzere 73 çeşit pestisit kalıntısı tespit edilmiştir.

Analiz edilen örneklerin yüzde 17.3'ünde ise mevzuatın izin verdiği maksimum kalıntı sınır değerinin (MKL) üzerindeki miktarlarda pestisit kalıntısı saptanmıştır.

24 çeltik, 5 ısırgan otu, 1 karalahana, 2 marul, 8 sarımsak ve 14 yeşil soğan olmak üzere toplam 54 gıda örneğinde (toplamın yüzde 3.9'u) arsenik tespit edilmiş, Arsenik içerdiği belirlenen 54 gıda örneğinin yüzde 85'i ise Ergene Havzası'ndaki Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ illerinden alınmıştır.

Avrupa Birliği Gıda Güvenliği Otoritesi Kurumu (EFSA) toprak ve su kaynaklarındaki arsenik kirlenmesine bağlı olarak pirinç, karalahana ve marul gibi bazı gıda ürünlerinin bünyelerinde arsenik biriktirmeye daha çok eğilimli olduğunu belirtmektedir. Arsenik içeren gıda ürünlerinin Ergene bölgesinde Antalya'ya kıyasla daha fazla çıkması bu bölgedeki toprak ve su kaynaklarında bir arsenik kirlenmesi olduğuna işaret etmektedir.

Bu bağlamda;

- 1 – Yapılan araştırmalara göre, mevzuatta belirtilen sınır değerlerini aşmak suretiyle gıdalarda maksimum pestisit kalıntı olmasının önüne geçmeye yönelik yürütmekte olduğunuz bir çalışma var mıdır?
- 2 – Bir gıda ürününün mevzuattaki sınır değerlerin altında kalan birden fazla sayıda pestisit içermesi durumunda ilgili üreticiye yönelik caydırıcı bir yaptırım uygulanmasına dair bir düzenleme yapacak mısınız?
- 3 – Ülkemizdeki Arsenik kirlenmesinin önlenmesine yönelik politikaların belirlenmesi amacıyla söz konusu kirlenme hakkında bir tespit çalışması yapılmakta mıdır? Yapılmamaktaysa bu konuda bir çalışma yapacak mısınız?